

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції**

11-12 листопада 2021 року

Київ 2021

2) передача таких ділянок у державну власність і постійне користування спеціалізованим державним лісогосподарським підприємствам, що вважаємо на сьогодні більш дієвим рішенням, порівняно з попередньою альтернативою, яке забезпечує ефективність ведення лісового господарства і сталого землекористування у цілому.

Список використаних джерел

1. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку земельних відносин та національної інфраструктури геопросторових даних в Україні на період до 2030 року» / Держгеокадастр. URL: <https://land.gov.ua/old/info/proekt-rozporiadzhennia-kabinetu-ministriv-ukrainy-pro-skhvalennia-kontseptsii-derzhavnoi-tsilovoi-prohramy-rozvytku-zemelnykh-vidnosyn-ta-natsionalnoi-infrastruktury-heoprostorovykh-danykh-v-uk/>

2. Необліковані ліси України : аналітична записка / Екологія. Право. Людина, 2020. URL: http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/Samostijni_lisy.pdf.

3. Деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин : постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2020 р. № 1113. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-zahodi-shchodo-priskorennya-reform-u-sferi-zemelnih-vidnosin-i161120-1113>

Скрипник Л.Р.

PhD (економіка)

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

Дьячкіна Т.Р.

студентка ІМ курсу

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗЕЛЕНИХ ЗОН ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ

Рівень міст характерний поєднанням інтересів різних суб'єктів щодо цілей, методів та механізмів соціально-економічного розвитку на досить обмеженій території. Концентруючи значний людський, виробничий, інноваційний та інвестиційний потенціал, міста стають все менш комфортними для проживання населення. Найбільш гострими екологічними проблемами міст є неналежний стан житлово-комунального господарства, в тому числі водопостачання та водовідведення, забруднення

повітря, поводження з твердими побутовими відходами, недостатні площі зелених зон.[3]

Захисту підлягають всі зелені зони та насадження, що знаходяться на території міст та інших населених пунктів незалежно від форм власності на земельні ділянки, на яких ці насадження розташовані.

Рис. 1 Категорії зелених зон [3]

Здійснювати заходи щодо збереження зелених насаджень мають як пересічні громадяни, так і представники органів влади, а також юридичні особи. Незаконні дії чи бездіяльність, що можуть призвести до пошкодження чи знищення зелених насаджень, повинні чітко контролюватися відповідними уповноваженими структурами.

Власники та користувачі земельних ділянок, на яких знаходяться зелені насадження, зобов'язані здійснювати контроль за їх станом, забезпечувати задовільний стан та відновлення зелених насаджень.

Слід зазначити, що господарська та інша діяльність повинні здійснюватися відповідно затверджених генеральних планів розвитку міст та інших населених пунктів, які розробляються і реалізуються з урахуванням вимог захисту зелених насаджень, а містобудівна діяльність у населених пунктах проводиться з дотриманням вимог охорони довкілля.[Н А К А З 10.04.2006 N 105]

Наразі значний зріст кількості автомобілів спричинює високий рівень забруднення атмосферного повітря. Саме тому у містах України необхідно збільшити кількість зелених насаджень і привести показники до такої загальноєвропейської норми як: 25 м² площі зелених зон на одного мешканця міста. Що стосується сільських населених пунктів, то там автомобілів набагато менше, тому ця норма може бути знижена до площі 20 м² [5] .

Розвиток зелених зон здійснюється у відповідності до Генеральної схеми озеленення міст та інших населених пунктів. Відповідно до внесених змін до Генерального плану розрахунок нормативної забезпеченості зеленими насадженнями загального користування виконаний у відповідності до ДБН 360 – 92 п.5.4. Площа озелених територій, з урахуванням зелених насаджень житлових районів, приймається з розрахунку 21,85м² на 1 людину. Потреба у зелених насадженнях загального користування на етап 15-20 років становитиме 1670,0га, необхідне додаткове розміщення 1053,0 га. Для прикладу на території міста Запоріжжя розташовано 13 територій та об'єктів природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ) загальною площею 1436,6 гектарів, з них 1 – загальнодержавного значення (1383га – загально геологічний заказник «Дніпровські пороги») і 12 місцевого значення (53,6га – пам'ятки природи, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва і заказник) [2].

За рахунок бюджетів міст та інших населених пунктів в зелених зонах загального, обмеженого та спеціального користування виявляються та встановлюються особливо цінні ділянки зелених насаджень та вікові дерева, які оголошуються об'єктами природно-заповідного фонду України.

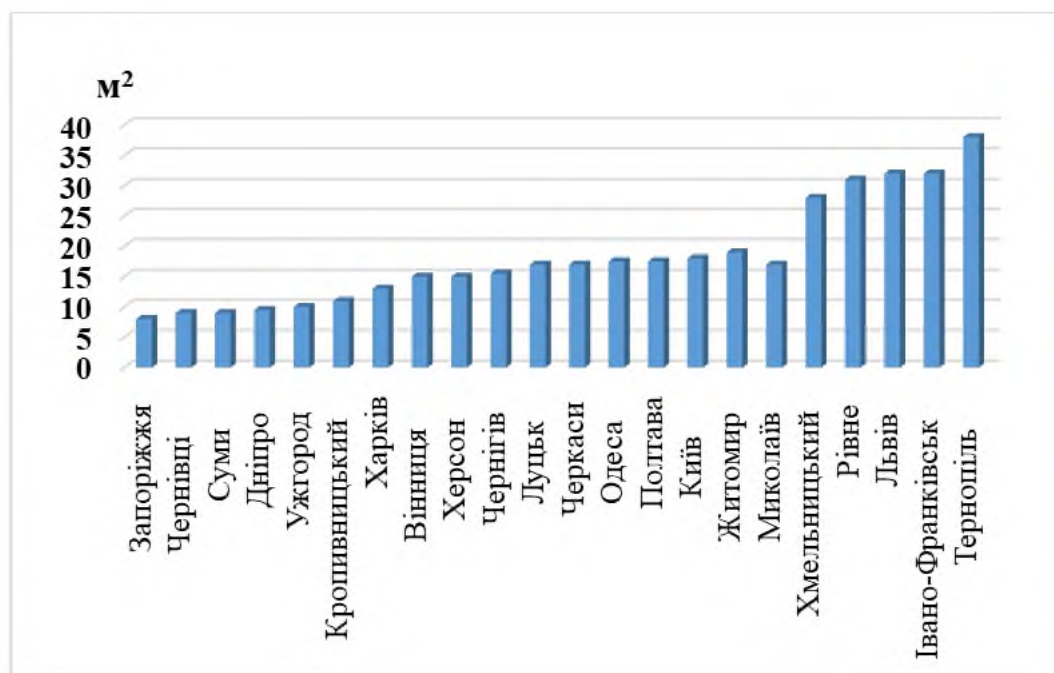

Рис. 2 Площа озеленення міст України на одного мешканця, м² [8]

На територіях загального користування, які зайняті зеленими насадженнями, забороняється будівництво будівель та споруд, окрім об'єктів цивільної оборони, вентиляційних шахт метрополітену, господарських об'єктів, пов'язаних із доглядом за територією, спортивних та дитячих майданчиків, а також зміна цільового призначення відповідних земель – «Проект закону України №1290 від 27.12.2007».

З метою забезпечення прав громадян на надання достовірної інформації щодо стану навколишнього середовища та ефективного управління зеленими насадженнями здійснюється їх облік. Це дозволяє, зрозуміти, скільки коштують дерева, які є під загрозою знищення, зокрема мати інформацію для прийняття рішень, аналізувати вигоди й витрати та робити прогнози щодо зелених зон міста

Замість знищених чи пошкоджених насаджень проводиться компенсаційне озеленення. Компенсаційне озеленення – відновлення зелених насаджень на заміну знищених або пошкоджених. Компенсаційне озеленення здійснюється у випадках пошкодження чи видалення зелених насаджень на об'єктах благоустрою зеленого господарства державної та комунальної форм власності.

Застосовуються дві форми компенсаційного озеленення – натуральна і грошова. Компенсаційне озеленення в натуральній формі здійснюється в найближчий сезон, сприятливий для висаджування дерев і кущів. У випадку видалення зелених насаджень компенсаційне озеленення здійснюється переважно на тому ж самому місці, де вони були знесені. При цьому як кількість одиниць рослин, так і площа відновлених зелених насаджень не зменшується.

Грошова компенсація (відновна вартість за видалення зелених насаджень) передбачається у разі будівництва об'єкта архітектури, на підставі документів, визначених частиною 1 статті 34 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Відновна вартість зелених насаджень, що належать до комунальної власності, сплачується до місцевого бюджету. За останні два роки за відновну вартість зелених насаджень до міського бюджету надійшли кошти в сумі 44583, 16 грн. [2]

Громадяни та юридичні особи мають права та обов'язки щодо захисту зелених насаджень. Збитки, які завдано пошкодженням чи знищенням зелених насаджень підлягають відшкодуванню.

Діяльність із захисту зелених насаджень економічно стимулюється.

За порушення вимог із захисту зелених насаджень наступає адміністративна відповідальність.

Державне управління зеленими насадженнями та державний контроль в містах та інших населених пунктах здійснюють місцеві органи державної виконавчої влади, Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, державну житлову політику і політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та інші спеціально уповноважені на те органи та громадськість.

На сьогодні основною проблемою знищення зелених зон в містах є відсутність Генеральних планів. Понад половина українських міст не має генерального плану. За новим, уже чинним, законодавством він є обов'язковим. Генеральні плани життєво необхідні, без них містам загрожує хаотична забудова і буде знищуватись цілісність навколишнього природного середовища [7].

Список використаних джерел

1. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 № 3038-VI р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>. (дата звернення: 10.2021).
2. Про зелені насадження міст та інших населених пунктів: веб-сайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH71400A> (дата звернення: 20.10.2021).
3. Загальна характеристика та основні положення проекту Закону: веб-сайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/GH1JX68B?an=17> (дата звернення: 19.10.2021)
4. Земельний кодекс України: Відомості Верховної Ради України від 25 жовтня 2001 № 2768-III р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>. (дата звернення: 10.2021).
5. Актуальні проблеми сталого розвитку: веб-сайт. URL: https://geo.knu.ua/images/doc_file/navch_lit/posibnik_Kononenko.pdf (дата звернення: 19.10.2021)
6. Пілотний проєкт обліку міських зелених насаджень веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3238024-u-kievi-predstavili-sucasnu-sistemu-obliku-miskih-zelenih-nasadzen.html> (дата звернення: 20.10.2021).
7. Особливості формування генеральних планів: веб-сайт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/24252686.html> (дата звернення: 20.10.2021)
8. В. П. Очеретний Т. Е. Потапова Д. М. Кузьміна В. М. Сологор. Сучасна тенденція скорочення площі зелених насаджень в світі. Науково-технічний журнал «Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві». № 2. 2017. с.с. 69-76.